

10. *Irtysheva, I. O., Trushlyakova, A. B. and Ryabets, D. M.* (2019). «Demographic situation of Ukraine in the system of measuring human capital and health care». Bulletin of Sumy National Agrarian University. Series: Economics and Management. no 4 (82), pp. 136–143.

11. *Irtysheva, I. and Ryabets, D.* (2020). «Ensuring the availability of medical care as a basic basis for the formation of good health and well-being of the population». Economic analysis. Vol. 30. no 1. Part 2, pp. 60–65. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.02.060>

Abstract.

Romanenko S. Regional priorities of sports and health activities in Ukraine.

The decentralization reform enables local authorities to take the initiative, plan and develop sports and health activities in their territories without waiting for instructions from higher institutions. It should be noted that today the level of development of physical culture and sports, as well as the sports industry itself, is one of the criteria for the formation of competitive advantages, which indicates the quality of life in the region and stimulates human development, promoting interregional and international contacts.

The purpose of the article is to study the regional priorities for developing sports and health activities in Ukraine.

Results. Regional preferences for developing sports and health activities in Ukraine are studied. Analyzing the volumes of physical activities financing showed the divergence of the tendencies observed in the regions.

In most regions, funding for this area decreased in 2020 compared to the previous period. It is determined that the funding of the researched sphere decreased by more than 15% in Kirovohrad (-74%), Ternopil (-35.2%), Cherkasy (-29.5%), and Rivne oblasts. At the same time, funding increased in Donetsk (+ 46%), Zaporizhzhia (+ 53.7%), Ivano-Frankivsk (+ 30%) and Chernihiv (+ 14%). In other regions, changes in funding during the year are less significant.

Conclusions. It was emphasized that despite the funding structure, sports and health development now depends primarily on the current humanitarian policy and the financial capacity of the regions to implement it. It is analyzed that in 2020 the highest level of financial independence in financing physical culture and sports is in Kyiv, Ternopil, Chernivtsi, and Kherson oblasts, where local communities finance more than 90% of the sports budget. The most successful in the context of attracting extra-budgetary funds for the development of sports is Khmelnytsky, Zaporizhzhia, Rivne, Odesa, and Donetsk oblasts, where more than 5% of revenues are provided from external sources. The main regional priorities for the development of sports and health activities in current conditions are: the creation of new sports facilities, completion of work started in previous periods on the construction and reconstruction of sports facilities, which were performed at the expense of subventions from the state budget to local budgets, sports and sports pools.

Key words: regional priorities, sports and health activities, financing of physical activities and sports, youth.

Стаття надійшла до редакції 23.02.2021 р.

Бібліографічний опис статті:

Романенко С. С. Регіональні пріоритети спортивно-оздоровчої діяльності в Україні. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2021. № 4. С. 61-67.

Romanenko S. Regional priorities of sports and health activities in Ukraine. Actual problems of innovative economy. 2021. No. 4, pp. 61-67.

УДК 338.439.6:[330.15:338.432]; JEL classification: Q18

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2021-4-12>

ПРОХОРЧУК Світлана Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування, Міжнародний університет бізнесу і права, ORCID ID: 0000-0003-1487-2291

ЯГОДЗІНСЬКА Анна Станіславівна, здобувач, Міжнародний університет бізнесу і права, ORCID ID: 0000-0002-1548-5800

ХУТАК Артур Шир Ага, аспірант, Одеська національна академія харчових технологій, ORCID ID: 0000-0002-7860-2576

МОНІТОРИНГ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ТА ХАРЧУВАННЯ В РАМКАХ ПОРЯДКУ ДЕННОГО В ГАЛУЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ

Прохорчук С. В., Ягодзінська А. С., Хутак А. Ш. А., Моніторинг продовольчої безпеки та харчування в рамках порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року.

25 вересня 2015 року 193 держави-члени ООН прийняли Порядок денний сталого розвитку до 2030 року. Він включає 17 цілей сталого розвитку (ЦСР) та 169 завдань, які будуть визначати дії урядів, міжнародних агентств, громадянського суспільства та інших інституцій протягом визначеного періоду, дотримуючись основних принципів, закладених у Цілях розвитку тисячоліття (ЦРТ). Порядок денний до 2030 року забезпечує глобальне бачення, яке охоплює весь спектр розвитку. 17 цілей ЦСР спрямовані на ліквідацію бідності та голоду на засадах відновлення природних ресурсів та сталого управління ними. Як і раніше, цілі об'єднують три виміри сталого розвитку – економічний, соціальний та екологічний – з тісно взаємопов'язаними цілями: жодна ціль не відокремлена від інших. Цілі є універсальними, і Порядок денний на 2030 рік є актуальним як для розвинених країн, так і для країн, що розвиваються.

Метою цієї статті є дослідження теоретико-методологічних засад моніторингу продовольчої безпеки та

харчування в рамках Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року.

Новий звіт «Про стан продовольчої безпеки та харчування у світі» допоможе визначити проблеми та сприятиме моніторингу прогресу у напрямі до ЦРС. Саме тому у звіті зосереджено увагу на цілях та показниках, визначених на міжнародному рівні. Однак глобальні показники можуть бути непридатними для відображення станів, пов'язаних з відсутністю продовольчої безпеки, які швидко змінюються, наприклад, під час конфлікту та надзвичайних ситуацій. Додаткові показники, включаючи показник споживання продовольства (FCS) або індекс стратегій подолання (CSI), можуть бути корисними для національного та субнаціонального моніторингу, і їх використання може бути виправдано в контексті систематичних аналізів, таких як інтегрована класифікація фаз продовольчої безпеки (IPC), коли недоступність даних не дозволяє покладатися на міжнародно узгоджені показники.

Встановлено, що ЦСР були розроблені як частина цілісного бачення сталого розвитку. Отже, для досягнення прогресу в ЦСР2 розробникам політики необхідно враховувати взаємозв'язки та критичну взаємодію між ЦСР2 та всіма іншими цілями. Система моніторингу також повинна сприяти виявленню таких зв'язків та ефективності комплексного підходу. Вона повинна виходити за рамки простого відстеження показників та надавати інструменти оцінювання, щоб визначити, як втручання в різних областях політики впливають на ключові результати та як досягнення в рамках однієї ЦСР допомагає (чи ні) прискорити прогрес іншої. Майбутні звіти про стан продовольчої безпеки та харчування у світі сприятимуть інтегрованому моніторингу прогресу у напрямі подолання голоду та викорінення всіх форм недоїдання (ЦСР 2.1 та 2.2) шляхом оцінки синергії та компромісів із зусиллями щодо досягнення інших цілей у рамках ЦСР2 та прогрес, досягнутий на інших ЦСР. Це буде здійснюватися здебільшого на глобальному рівні за допомогою порівнянь регіонів та країн, а також через тематичні дослідження країн.

Ключові слова: продовольча безпека, економічний розвиток, подолання голоду, сталий розвиток аграрного сектору, індикатори, моніторинг.

Постановка проблеми. Широта та складність 17 ЦСР та пов'язаних з ними 169 завдань поставили критичну проблему у визначенні працездатної системи моніторингу. Статистична комісія ООН, уповноважена Генеральною Асамблеєю ООН обрати показники для моніторингу порядку денного на 2030 рік, зіткнулася з дилемою: з одного боку, показників не повинно бути забагато, а з іншого – індикаторів має бути достатньо для оцінки реалізації поставлених завдань. Як результат, було відібрано 230 унікальних глобальних показників для відстеження прогресу щодо реалізації ЦСР. Зокрема, для ЦСР2 було розроблено 12 індикаторів.

Щодо ключових показників для моніторингу прогресу в напрямку ЦСР2, була досягнута міжнародна домовленість, проте залишаються питання як до переліку індикаторів, так і до методики їх вимірювання, які необхідно вирішити для ефективною та своєчасною оцінки досягнення рівня продовольчої безпеки та здійснення порівняння між країнами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток харчової промисловості в контексті вирішення продовольчої безпеки досліджували такі вчені як Бабич М.М., Бойко В.В., Васильців Т.Г., Вербицький С.Б., Коваленко О.В., Конохов С.В., Кузнецова І.О., Пачера Н.М., Черняк О.В. та ін. Вчені досліджували тенденції виробництва продукції харчової промисловості, виходячи з забезпечення сировинними ресурсами, інноваційно-інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності.

Теоретичні і практичні аспекти проблеми продовольчої безпеки та її моніторингу розглядаються у працях багатьох

вітчизняних та зарубіжних вчених, серед них: В. Власов, Л. Глубіш, В. Битов, В. Немченко, Р. Мудрак та інші.

Проте потребують подальшого дослідження теоретико-методологічні засади моніторингу продовольчої безпеки та харчування в рамках Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження теоретико-методологічних засад моніторингу продовольчої безпеки та харчування в рамках Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року. Для досягнення визначеної мети та відповідно до логіки наукового дослідження були поставлені завдання: проаналізувати засади глобальних завдань ЦСР2 «Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства», дослідити Цільові значення індикаторів моніторингу ЦСР2 в Україні.

Методика досліджень. Методологічною та теоретичною основами дослідження є економічна теорія, наукові роботи вітчизняних вчених із проблем моніторингу продовольчої безпеки та харчування в рамках Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року. У процесі дослідження використовувалися такі методи: монографічний, наукової абстракції, спостереження, рядів динаміки, середніх величин, індукції та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Порядок денний до 2030 року приділяє значно більше уваги продовольчій безпеці та харчуванню, ніж це було в рамках ЦРТ. Була визначена конкретна ціль «Покінчити з голодом, досягти продовольчої

безпеки, поліпшити харчування та сприяти сталому сільському господарству» (ЦСР2), яка передбачає досягнення восьми завдань: п'ять – щодо результатів розвитку та три – щодо шляхів реалізації. Кінцеві завдання включають концепції, що варіюються від голоду, недоїдання, доходів малих

фермерських господарств, стійкості методів ведення сільського господарства, до захисту генетичних ресурсів сільськогосподарських культур та тварин, що охоплюють всі аспекти продовольчої безпеки (наявність продовольства, доступність їжі, використання та стабільність) [1] (рис. 1).

1 До 2030 року покінчити з голодом і забезпечити всім, особливо малозабезпеченим і вразливим групам населення, включаючи немовлят, цілорічний доступ до безпечної, поживної та достатньої їжі

2 До 2030 року покінчити з усіма формами недоїдання, у тому числі досягти до 2025 року погоджених на міжнародному рівні цільових показників, що стосуються боротьби з затримкою росту і виснаженням у дітей віком до п'яти років, а також задовольняти потреби в харчуванні дівчаток підліткового віку, вагітних і жінок, які годують, та літніх людей

3 До 2030 року подвоїти продуктивність сільського господарства і доходи дрібних виробників продовольства, зокрема жінок, представників корінних народів, фермерських сімейних господарств, скотарів і рибалок, у тому числі шляхом забезпечення гарантованого та рівного доступу до землі, інших виробничих ресурсів і факторів сільськогосподарського виробництва, знань, фінансових послуг, ринків і можливостей для збільшення доданої вартості та зайнятості в несільськогосподарських секторах

4 До 2030 року забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування й упровадити методи ведення сільського господарства, які дозволяють підвищити життєстійкість і продуктивність та збільшити обсяги виробництва, сприяють збереженню екосистем, зміцнюють здатність адаптуватися до зміни клімату, екстремальних погодних явищ, засух, повеней та інших лих і поступово покращують якість земель та ґрунтів

5 До 2020 року забезпечити збереження генетичного різноманіття насіння і культивованих рослин, а також сільськогосподарських і домашніх тварин та відповідних ним диких видів, у тому числі шляхом належного утримання різноманітних банків насіння і рослин на національному, регіональному та міжнародному рівнях, сприяти розширенню доступу до генетичних ресурсів і пов'язаних з ними традиційних знань та спільному використанню на справедливій і рівній основі вигод від їх застосування на умовах, погоджених на міжнародному рівні

5.a Збільшити інвестування, у тому числі шляхом активізації міжнародного співробітництва, в сільську інфраструктуру, сільськогосподарські дослідження й агропропаганду, розвиток технологій і створення генетичних банків рослин і тварин з метою зміцнення потенціалу країн, що розвиваються, особливо найменш розвинених країн, у галузі сільськогосподарського виробництва

5.b Усувати та припиняти введення торгових обмежень і виникнення викривлень на світових ринках сільськогосподарської продукції, у тому числі шляхом паралельної ліквідації всіх форм субсидування експорту сільськогосподарської продукції та всіх експортних заходів, що мають аналогічні наслідки, згідно з мандатом Дохійського раунду переговорів з питань розвитку

5.c Вжити заходів для забезпечення належного функціонування ринків продовольчих товарів і продукції їх переробки та сприяти своєчасному доступу до ринкової інформації, у тому числі про продовольчі резерви, з метою допомоги обмежити надмірну волатильність цін на продовольство

Рис. 1. Глобальні завдання ЦСР2 «Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства»

Джерело: складено за даними [2, 3]

Відповідно до Резолюції, система індикаторів щорічно буде переглядатися та удосконалюватися [2, 3].

Передбачається, що перелік показників буде доповнений індикаторами регіонального та національного рівнів, які розробляються державами-членами, та затверджено Статистичною комісією на п'ятдесят шостій сесії, яка відбудеться в 2025 році. Даний процес наразі активно відбувається: відповідно до мандату групи, IAEG-SDG запропонували 36 основних змін у системі показників моніторингу ЦСР у вигляді заміन, виправлень, доповнень та вилучень у рамках Комплексного огляду 2020 року, який був затверджений 51-ю Статистичною комісією у березні 2020 року.

Офіційний перелік індикаторів, який включає глобальну рамку показників, що міститься в A/RES/71/313, уточнення, погоджені Статистичною комісією на 49-й сесії у березні 2018 року (E/CN.3/2018/2, Додаток II) та 50-й сесії в березні 2019 року (E/CN.3/2019/2, Додаток II), а також зміни, які містяться у Комплексному огляді до 2020 року (E/CN.3/2020/2, Додаток II) та щорічних уточненнях (E/CN.3/2020/2, Додаток III) від 51-ї сесії у березні 2020 року.

Глобальна рамка показників включає 230 показників: загальна кількість індикаторів, перелічених у глобальній системі показників ЦСР, становить 247, однак окремі показники повторюються за різними цілями (рис. 2).

3 метою сприяння впровадженню

глобальної системи показників усі індикатори класифікуються IАЕG-SDG за трьома рівнями залежно від методології та доступності даних на глобальному рівні (рис. 3). Станом на 17 липня 2020 року оновлена класифікація містить 123 показники I-го рівня, 106 показників II-го рівня та 2 показники, які мають кілька рівнів (різні компоненти показника класифікуються за різними рівнями). Таким чином, станом на 17 липня 2020 року оновлений перелік індикаторів за рівнями включає 14 індикаторів по ЦСР2. Зважаючи на їх широту та складність, передбачається, що ці глобальні

показники відображають лише основну направленість відповідних цілей, і вони можуть бути доповнені тематичними регіональними або національними індикаторами [5, 6]. У зв'язку з цим 15 вересня 2017 року Уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» [10, яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР)].

У доповіді представлені результати адаптації ЦСР2 з урахуванням специфіки національного розвитку (рис. 4).

7.b.1/ 12.a.1	8.4.1/ 12.2.1	8.4.2/ 12.2.2	10.3.1/ 16.b.1	10.6.1/ 16.8.1	13.2.1/13.b.1 (з невеликою поправкою)	15.7.1/ 15.c.1	15.a.1/ 15.b.1
	1.5.1/ 11.5.1/ 13.1.1	1.5.3/ 11.b.1/ 13.1.2	1.5.4/ 11.b.2/ 13.1.3	4.7.1/ 12.8.1/ 13.3.1			

Рис. 2. Показники у глобальній системі показників, які повторюються

Джерело: за даними ФАО [4]

Рівень 1	<ul style="list-style-type: none"> Індикатор концептуально чіткий, має міжнародно встановлену методологію та доступні стандарти, а країни регулярно отримують дані щонайменше для 50 відсотків країн та населення у кожному регіоні, де цей показник є актуальним
Рівень 2	<ul style="list-style-type: none"> Індикатор концептуально чіткий, має міжнародно встановлену методологію та доступні стандарти, але дані країнами регулярно не надаються
Рівень 3	<ul style="list-style-type: none"> Жодної міжнародно встановленої методології чи стандартів для показника поки що немає, але методологія / стандарти розробляються (або будуть розроблятися) або тестуються*

Рис. 3. Класифікація індикаторів за рівнями

Джерело: за даними ФАО [4]

Примітка: *станом на 51-ю сесію Статистичної комісії ООН, глобальна система показників не містить жодних показників рівня III

<p>2.1. Забезпечити доступність збалансованого харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.1 Споживання м'яса в розрахунок на одну особу, кг/рік 2.1.2 Споживання молока в розрахунок на одну особу, кг/рік 2.1.3 Споживання фруктів у розрахунок на одну особу, кг/рік
<p>2.2. Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2.2.2 Продуктивність праці в сільському господарстві, тис. доларів США на одного зайнятого 2.2.2 Індекс сільськогосподарської продукції, %
<p>2.3. Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово покращують якість земель та ґрунтів, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2.3.1 Індекс виробництва харчових продуктів, % 2.3.2 Частка продукції харчової промисловості та переробки сільськогосподарської сировини в експорті груп 1-24 УКТЗЕД, % 2.3.3 Частка сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом у загальній площі сільськогосподарських угідь України, %
<p>2.4. Знизити волатильність цін на продукти харчування</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2.4.1 Індекс споживчих цін на продукти харчування (середньорічний), %

Рис. 4. Національні завдання ЦСР2 «Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства»

Джерело: складено за даними [7, 8, 9]

Важливо також зазначити, що, на відміну від попередніх методик та підходів щодо моніторингу продовольчої безпеки в Україні, коли не всі індикатори мали конкретно встановлені цільові значення для досягнення, що при аналізі давало безліч варіацій для їх

інтерпретацій, встановлені у Національній доповіді показники мають цільові значення.

Такий підхід дозволяє оцінити прогрес у досягненні ЦСР2 за конкретними завданнями в чітко встановлений часовий інтервал (рис. 5).

Індикатори	2015р.	2020р.	2025р.	2030р.
Індикатор 2.1.1	51	61	71	80
Індикатор 2.1.2	210	270	320	380
Індикатор 2.1.3	51	65	78	90
Індикатор 2.2.1	8,7	10,0	12,5	15,0
Індикатор 2.2.2	95,2	102	102	102
Індикатор 2.3.1	87,2	103	103	103
Індикатор 2.3.2	38,3	51	57	65
Індикатор 2.3.3	1,0	1,1	1,3	1,7
Індикатор 2.4.1	144,4	105	105	105

Рис. 5. Цільові значення індикаторів моніторингу ЦСР2 в Україні

Джерело: складено за даними Національної доповіді [10]

Можливо ще більшим викликом є пошук ефективних способів моніторингу виконання нового порядку денного в цілому. ЦСР2 та пов'язані з ними цілі є багатограними концепціями, і досягнення ЦСР2 потребує уваги до всіх чотирьох аспектів продовольчої безпеки та недоїдання, визначених Комітетом з питань світової продовольчої безпеки (CFS) та Всесвітнім продовольчим самітом у 1996 році (WFS) (рис. 6).

Завдання для досягнення всіх цих цілей будуть відрізнятися залежно від контексту, але в багатьох умовах вони будуть значною мірою взаємозалежними. Наприклад, в умовах, коли значна кількість людей, які страждають від продовольчої небезпеки, отримують дохід від сільського господарства, підвищення продуктивності сільського

господарства та доходів дрібних виробників продуктів харчування (завдання 2.3) також стане засобом поліпшення доступу до продуктів харчування (завдання 2.1), тоді як зростання стійкості сільського господарства (завдання 2.4) суттєво буде впливати на доступність та стабільність запасів продовольства в майбутньому (завдання 2.3 та 2.4). Подвоєння продуктивності та доходів дрібних виробників продуктів харчування (завдання 2.3) може бути недостатньо для подолання голоду та забезпечення достатньої кількості продовольства. Іншими словами, прогрес у виконанні кожної з цих цілей повинен оцінюватися разом із прогресом у напрямі досягнення інших.

Окремо жодна з цих цілей не буде достатня для досягнення ЦСР2.

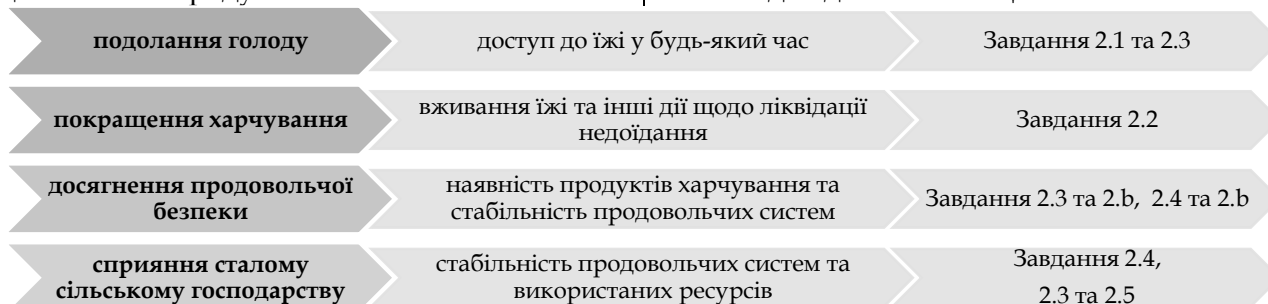

Рис. 6. Взаємозв'язок ЦСР2 та аспектів продовольчої безпеки, визначених Комітетом з питань світової продовольчої безпеки та Всесвітнім продовольчим самітом у 1996 році

Джерело: складено за даними ФАО [4]

Порядок денний на 2030 рік повністю визнає, що прогрес у напрямі багатьох інших ЦСР буде залежати від того, наскільки ефективно зменшується продовольча небезпека, недоїдання та заохочується сталий розвиток сільського господарства [11]. Так само просування у напрямі досягнення ЦСР2 буде залежати від прогресу в ряді інших цілей. Тому розробникам політики необхідно враховувати взаємозв'язки та взаємодію інших ЦСР в рамках реалізації ЦСР2. Це вимагатиме вироблення комплексних підходів та політик, що передбачає виявлення синергії між цілями (наприклад, щодо бідності, охорони здоров'я, освіти, гендеру, сталих моделей споживання та виробництва) та досягнення компромісів (наприклад, щодо води, енергії, клімату, океанів, землекористування, лісового господарства, біорізноманіття та екосистеми). І хоча рух до такого інтегрального політичного підходу має виняткове значення, він, очевидно, виявить складність загальних зусиль.

Загальний порядок денний також вимагає інтегрованої структури моніторингу, здатної визначити та, в ідеалі, кількісно оцінити синергію та компроміси [11]. Майбутні звіти про стан продовольчої безпеки та харчування у світі сприятимуть інтегрованому моніторингу прогресу у напрямі подолання голоду та викорінення всіх форм недоїдання [11].

Слід зазначити, що міжнародні агентства відіграють важливу роль у глобальній звітності, оскільки вони не тільки відповідають за збір даних з національних джерел та їх агрегацію на субрегіональному та глобальному рівнях, забезпечуючи їх порівнянність, але і за підготовку щорічних звітів про глобальний прогрес щодо реалізації ЦСР в рамках їх мандату з метою подальшого вдосконалення методології певних показників ЦСР та сприяння зміцненню статистичного потенціалу країн для отримання даних про ЦСР.

Розширена сфера застосування впливає на моніторинг продовольчої безпеки та харчування та на зміст майбутніх звітів про стан продовольчої безпеки та харчування у світі [13].

Планується розширити сферу застосування традиційного звіту про незабезпеченість продовольством у світі (SOFI) шляхом включення до нього комплексної глобальної оцінки недоїдання, відстежуючи таким чином прогрес у напрямку ЦСР 2.1 та 2.2. Це стане можливим лише завдяки розширенню партнерства, відповідального за створення цієї флагманської публікації за межами римських агентств (ФАО, МФСР та ВПП), зокрема через залучення ВООЗ, ЮНІСЕФ та Світового банку, які несуть основну відповідальність за моніторинг недоїдання на глобальному рівні. Нова публікація підтримує Комітет зі світової продовольчої безпеки (CFS) у перегляді прогресу в напрямі ЦСР, пов'язаних із продовольчою безпекою та харчуванням, та створить основу для його політичних рекомендацій та дій.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Встановлено, що ЦСР були розроблені як частина цілісного бачення сталого розвитку. Отже, для досягнення прогресу в ЦСР2 розробникам політики необхідно враховувати взаємозв'язки та критичну взаємодію між ЦСР2 та всіма іншими цілями. Система моніторингу також повинна сприяти виявленню таких зв'язків та ефективності комплексного підходу. Вона повинна виходити за рамки простого відстеження показників та надавати інструменти оцінювання, щоб визначити, як втручання в різних областях політики впливають на ключові результати та як досягнення в рамках однієї ЦСР допомагає (чи ні) прискорити прогрес іншої. Майбутні звіти про стан продовольчої безпеки та харчування у світі сприятимуть інтегрованому моніторингу прогресу у напрямі подолання голоду та викорінення всіх форм недоїдання (ЦСР 2.1 та 2.2) шляхом оцінки синергії та компромісів із зусиллями щодо досягнення інших цілей у рамках ЦСР2 та прогрес, досягнутий на інших ЦСР. Це буде здійснюватися здебільшого на глобальному рівні за допомогою порівнянь регіонів та країн, а також через тематичні дослідження країн.

Література.

1. Ягодзінська А.С. Моніторинг індикаторів ЦСР2: створення стійких систем виробництва продуктів харчування в Україні. *Економіка і держава*. 2020. Вип. 8. С. 101-106.
2. United Nation Ukraine. 2020. Цілі сталого розвитку в Україні. URL: <http://sdg.org.ua/ua/pro-globalni-tsili/zero-hunger#%D0%B3%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F>
3. Food and Agriculture Organization United Nations. 2020. URL: <http://www.fao.org/>.
4. Food and Agricultural. Key to achieving the 2030 Agenda for Sustainable Development. 2016. URL: <http://www.fao.org/3/a-i5499e.pdf>.
5. Mudrak, R., Lagodiienko, V., Lagodiienko, N., Rybchak, V. Food affordability and economic growth. *TEM Journal*. 2020. Vol. 9, No.4, November, pp. 1159-1168.

6. *Егоров Б.В., Лагодієнко В.В., Кордзая Н.Р.* Удосконалення організаційно-економічного механізму формування регіональної системи продовольчого забезпечення. *Вісник ХНАУ. Серія "Економічні науки"*. Харків: ХНАУ, 2020. № 3. С. 317-331.
7. *Гринишин В.Є.* Методологічні основи дослідження продовольчої безпеки країни. *Економіка та держава*. 2020. № 2. С. 141-146.
8. *Гринишин В.Є.* Моніторинг рівня продовольчої безпеки України. *Агросвіт*. 2019. № 23. С. 107-114.
9. *Крамаренко І.С., Широков М.А., Нікон Д.Є., Білоус О.А.* Роль інвестиційного потенціалу у контексті продовольчої безпеки. *Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки*. 2018. № 3. С. 433-444.
10. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Національна доповідь 2017 «Цілі сталого розвитку: Україна». 2017. URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf.
11. *Мостова А.Д.* Інформаційне забезпечення моніторингу продовольчої безпеки. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 33. С. 103-109.
12. *Мостова А.Д.* Оцінка продовольчої безпеки держави на міжнародному рівні. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2019. № 4. С. 13-19.
13. *Прунцева Г.О.* Методологічні засади оцінки системи продовольчої безпеки. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 151-154.

References.

1. *Jagodinska, A.S.* (2020). «Monitoring of CSW2 indicators: creation of sustainable food production systems in Ukraine». *Ekonomika i derzhava*. Issue 8, pp. 101-106. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.8.101>.
2. United Nation Ukraine. 2020. Goals of sustainable development in Ukraine. Available at: <http://sdg.org.ua/ua/pro-hlobalni-tsili/zero-hunger#%D0%B3%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F>
3. Food and Agriculture Organization United Nations. 2020. Available at: <http://www.fao.org/>.
4. Food and Agricultural. Key to achieving the 2030 Agenda for Sustainable Development. 2016. Available at: <http://www.fao.org/3/a-i5499e.pdf>.
5. *Mudrak, R., Lagodiienko, V., Lagodiienko, N., Rybchak, V.* (2020). Food affordability and economic growth. *TEM Journal*. Vol.9, no. 4, November, pp. 1159-1168. DOI:10.18421/TEM94-32
6. *Egorov, B., Lagodiienko, V., Korzaya, N.* (2020). «Improving the organizational and economic mechanism of formation of the regional food supply system». *Visnyk KhNAU. Seriiia "Ekonomiczni nauky"*. no. 3. pp. 317-331. DOI: 10.31359 / 2312-3427-2020-3-3174.
7. *Grinishin, V.E.* (2020). «Methodological bases of food security research of the country». *Ekonomika ta derzhava*. no. 2, pp. 141-146.
8. *Grinishin, V.E.* «Monitoring the level of food security in Ukraine». *Agrosvit*. 2019. no. 23, pp. 107-114.
9. *Kramarenko, I.S., Shirokov, M.A., Nikon, D.E., Belous, O.A.* (2018). «The role of investment potential in the context of food security». *Visnyk KhNAU. Seriiia: Ekonomichni nauky*. no. 3., pp. 433-444.
10. Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy. Natsional'na dopovid' 2017 «Tsili staloho rozvytku: Ukraina». (2017). [Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine. National Report 2017 "Sustainable Development Goals: Ukraine"]. Available at: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf.
11. *Mostova, A.D.* (2019). «Information support of food security monitoring». *Infrastruktura rynku*. Issue 33, pp. 103-109.
12. *Mostova, A.D.* (2019). «Assessment of food security of the state at the international level». *Derzhava ta rehiony. Seriiia: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*. no. 4, pp. 13-19.
13. *Pruntseva, G.O.* (2020). «Methodological principles of food security system assessment». *Ekonomika ta derzhava*. no. 6, pp. 151-154.

Abstract.

Prokhorchuk S., Iagodzinska A., Hutak A. Sh. Food security and nutrition monitoring within the sustainable development agenda for the period until 2030.

Introduction. On September 25, 2015, 193 UN member states adopted the 2030 Agenda for Sustainable Development. It includes 17 Sustainable Development Goals (SDGs) and 169 tasks that will determine the actions of governments, international agencies, civil society and other institutions over a period of time, adhering to the basic principles set out in the Millennium Development Goals (MDGs). The 2030 Agenda provides a global vision that spans the entire spectrum of development. The 17 goals of the SDGs are aimed at eradicating poverty and hunger on the basis of restoration of natural resources and their sustainable management. As before, the goals combine three dimensions of sustainable development, namely economic, social and environmental, with closely interrelated goals: no goal is separate from others. The goals are universal, and the 2030 Agenda is relevant for both developed and developing countries.

The purpose of this article is to study the theoretical and methodological foundations of food security and nutrition monitoring under the 2030 Agenda for Sustainable Development.

Results. The new report on the state of food security and nutrition in the world will help identify problems and help monitor progress towards the MDGs. That is why the report focuses on internationally recognized goals and indicators. However, global indicators may not be able to reflect food insecurity situations that are changing rapidly, such as in conflicts and emergencies. Additional indicators, including the Food Consumption Index (FCS) or CSI, can be useful for national and sub-national monitoring, and their use may be justified in the context of systematic analyzes such as the Integrated Food Safety Phase Classification (IPC). The unavailability of data does not allow relying on internationally agreed indicators.

Conclusions. It was found that the SDGs were developed as part of a holistic vision of sustainable development. Therefore, in order to make progress in SDG2, policy makers need to consider the interrelationships and critical interactions between SDG2 and all other goals. The monitoring system should also help to identify such links and the effectiveness of an integrated approach. It should go beyond simple tracking of indicators and provide evaluation tools to determine how interventions in different policy areas affect key outcomes and how achievements under one SDG help (or not) accelerate the progress of another. Future reports on the state of food security and nutrition in the world will contribute to the integrated monitoring of progress towards overcoming hunger and eradicating all forms of malnutrition (SDG 2.1 and 2.2) by assessing synergies and trade-offs with other SDG2. This will be done mostly at the global level through comparisons of regions and countries, as well as through case studies of countries.

Key words: food security, economic development, overcoming hunger, sustainable development of the agricultural sector, indicators, monitoring.

Стаття надійшла до редакції 23.02.2021 р.

Бібліографічний опис статті:

Прохорчук С. В., Ягодзінська А. С., Хутак А. Ш., Моніторинг продовольчої безпеки та харчування в рамках порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2021. № 4. С. 67-74.

Prokhorchuk S., Iagodzinska A., Hutak A. Sh. Food security and nutrition monitoring within the sustainable development agenda for the period until 2030. Actual problems of innovative economy. 2021. No. 4, pp. 67-74.

УДК: 330.341; JEL classification: L74
DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2021-4-13>

БІЛЕЦЬКИЙ Ігор Васильович, кандидат технічних наук, директор навчально-наукового інституту енергетичної, інформаційної та транспортної інфраструктури Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова, ORCID ID: 0000-0002-4125-3931

ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ БУДІВЕЛЬНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Білецький І. В. Особливості інституційної структури будівельного сектору України.

Наукова публікація присвячена питанням інституційної структури будівельного сектору України, що формується через сукупність організацій: органів державної влади, приватних та державних підприємств, спеціалізованих державних установ у сфері будівництва, що й обумовлює потребу в приділенні достатньої уваги дослідженню особливостей інституційної системи будівельної галузі, визначення перспектив її розвитку та сприянню створенню ефективних, адаптованих до сьогодення організаційних структур як на рівні держави, так і на рівні регіонів.

Метою даної наукової публікації є розгляд суті понять «інститут» та «інституційна система», дослідження характерних особливостей інституційної структури будівельного сектору України. Встановлено, що поняття «інститут» має різне трактування в науковій літературі, кожен інститут має зовнішній механізм примусу, що створюється людьми для виконання поставлених завдань в рамках інституту і доведено, що більш доцільним та охоплюючим є розуміння його як високоорганізованої системи, яка об'єднує в собі діяльність людей для досягнення суспільної мети під впливом сукупності правил, норм поведінки, механізмів, креативності тощо. Систематизовані основні чинники формування інституційної системи будівельного сектору економіки нашої країни з поділом на два типи: формальні та неформальні. При розгляді інституційної системи будівельного сектору виділили окремі рівні ієрархії (макрорівень, мезорівень, метарівень, мікрорівень), що також впливає на формування горизонтальних та вертикальних взаємозв'язків. Встановлено, що макроекономічний механізм діє як спосіб функціонування будівельної галузі в цілому та окремих її підприємств та здійснює управління механізмами ціноутворення, фінансування та кредитування, оподаткування, інвестиційної діяльності, розвитку підприємницьких структур, регулювання відносин ринкових суб'єктів з придбання будівельних ресурсів та реалізації будівельної продукції. Розглянуто роль будівельного сектору у забезпеченні сталого розвитку та визначено важливість впровадження інноваційних рішень та потребу активізації та вдосконалення державної підтримки.

Ключові слова: будівельний сектор, інвестування, інституційні системи, економіка, інновації.

Постановка проблеми. Будівельна сфера є унікальною в своєму охопті різних процесів: від перетворення сировини у певний вироблений матеріал, потім